

declarationem, videndus Bart. in extrav. ad reprimendum. Georg. Natta in repetitione ipsius clem. & ibi etiam Lanfranc. Marant. de ordine jud. 4. p. 9. dicit. à princ. fol. mishi 186. Optimè Octavian. Cacheran. in decisionibus Pedem. dec. 3. per totam & Perez de Lara in tract. de annivers. & Capell. lib. v. c. 10. a. n. 46. cum plurib. seqq. quibus locis exactè tractant de natura & qualitate dictio summarie, simpliciter, de plano, sine strepitu, & figura judicij, de quibus in dictis clem. & quid unquamque apparet in iure.

143. Et de predicta & de modo procedendi in causis beneficibus juxta tenorem d. clem. dispensiosam, & d. clem. sepe, de predictis latè tractat & seriatim Lam. in tract. de jure patro. 12. art. cum sequenti. & suprad. 9. q. princ. 2. p. lib. 2. & per totam q. princ. 10. & 12. cum omnibus suis articulis eadem 2. p. lib. 2. & stylum Rot. in causis beneficialibus, & spiritualibus quæ ibi agitantur, latè ponit, ex aliis pluribus Sebastianian. Vantius in tract. de multis sententiarum ex dictu processus à n. 58. usque ad 66. in quo quidem advertit, quod cum stylus curiae, seu loci in quibus causa agitur, non autem tem curiae delegantis servandus sit ut per Egidium concl. 78. super appellatio, & que ipse Vant. ibi n. 56. idcirco si Papa cauili aliqui judicii in paribus cum potestate summarie procedendi, commiserit talis judec non cogenerat servare stylum, & terminos Romanæ curiae, sed juris communis dispositionem sequi debet, ex Egidio concl. 82. s. Papa: nam tali stylus Aimon. conf. 121. fortiss. colum penitus. prout nec stylus palatii non extra egreditur, nec ad alia se extendit Egidius conclus. 177. etiam ubi, quod ex aliis authoritatibus nos suprad. cap. 10. hac 2. part. n. 27. probavimus, quod stylus Rot. non attendit extra curiam in lice vertente in paribus, diffusè etiam dixi suprad. 1. part. capite 2. & à principio.

144. Unum tamen non diffimulabo, quod quando in sententia, scripto, vel quavis alia dispositione, summarie procedi jubetur: procul formandus est in forma judiciali, ut constat ex Doctoribus in toto hoc articulo suprad. citatis, dictio enim (summarie) alter quam in judicialibus actibus non verificatur, nam in processu summario, & etiam si in eo procedatur simul, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicij, licet ordo judicij tollatur; non tamen substantia judicij, ac idèo causa cognitionem adhiberi necepsit, nec legitima probationes, prout cauilius juris solent deduci, & alterari: multa etiam alia, quæ ad extrajudiciales spectant questiones, inferius dicemus.

Hujus sic expedita materia preparatio principia- 153 lis nostræ questionis resolutionis locum facit, an iudex Ecclesiasticus vim faciat, non deferens appellatio interposita à provisione cuiusvis beneficii, in qua parte negavam, nempe vim non fieri tenet Lambert. de jure part. p. 2. q. 11. art. 5. n. 2. vers. bene verum, dicens, quod quando institutio facta est, possessionem adeptum non esse attentatum, appellatio pendente, cùm suspensivo caret, sed imò possit exequi, mandari institutionem, pro qua etiam parte videtur text. expressus in c. constitutis el. 2. 46. in ordine de appell. ubi dicitur, quod contra electum, vel confirmatum non admittitur exceptio vel appellatio, ad impedimentum electionis, vel confirmationis effectum, sed deum posse habita possessionem, pro quo solet etiam citari Philipp. Franc. ibi.

Et in terminis, ut nulla violencia fiat in provisione Capellanæ, si appellatio non deferatur; videatur sub titulo seu rubrica de judicis, ergo ejus processus pertinet ad judicium, & in judicialibus verificari debet. Etenim quando aliqua materia ponitur sub aliquo rubro, ex hoc judicatur esse illius naturæ, cuius est rubrum, ita vult gl. notab. in c. i. in. c. si super gratia, & ibi Dominicus de offic. delegati, lib. 6. gloss. in tibi qui reprint. codem lib. gloss. in clem. unica de offic. delegati, quas commendar ad id Panormit. in proemio decretal. & in c. 1. in. c. de offic. delegati Joan. de Imola rubr. ff. de verbis oblig. Everard. in locis legalibus, in loco, & rubro, quia lex vel Canon. debet intelligi. Appellatione spreta, ut tales provisiones exequantur,

gi secundum Rubricam, sub qua situatum est ex eisdem autoritatibus. Et ita consilii semel respendi, dum super electione præbendis Doctoris Tudenensis Ecclesiæ, ad quam Lieutenantius Ferdinand. de Mera ac Carbaljoppo oppositor comparavit, coram Capitulo exceptiones irregularitatis, bigamie, ordinum, & alias legitimas opponens, contra perfonam alterius, pariter oppositoris ad præbendam, & à Capitulo recusante eas examinare, & de his cognoscere, appellavit ipso Lieutenant. Mera, & protellatus auxilium Régium violentia, & adductis actis ad hanc Curiam aliam Gallogracam, me patrocinante, informante, & insuffiente appellationem legitimam foreique necessarium super exceptionibus judicialiter procedi, decreverunt eff. à toto Senatu, ad datum tertium genus violencia. Nempe que oyendo el Cabildo y el Obispado, ó el que dellos pudiese y deviese conoscér, al Licenciado Mera sobre sus excepciones, y procediendo en ellas conforme d' derecho, no hacia fuerza, y no lo haciendo, la hacia orogasse. &c. & hujus decreti intimata Regia provisio Episcopo, & capitulo, quod cum voluerit, extrajudicialiter de dictis exceptionibus cognoscere, licet Episcopo contra iterum D. Ferdi. de Mera appellans protellatur, & viso processu per totum Senatum me informante, ac iterum insuffiente, jus esse, ut omnino de' sis debet fieri judicialis examinatio, licet in judicio summario ex supra dictis authoritatibus, & clementinis, iterum tertium genus datum est in Senatu, ut procedendo summarie, y dando al Licenciado Mera dies dius mas de termino, no hacia fuerza, y no lo haciendo, la hacia orogasse. &c. Ita intelligi in judiciali cognitione juxta Clement. dispensiosam respondi, cum ita ius dicter, quando in electione comparet, contradicitor legitimas exceptiones opponens, ut haecenus dictum est superius, & quia verba judicis debeant intelligi secundum sententiam juris, text. in cap. causam, de scriptis. l. si stipulatus, in princ. de iuris. l. Gallus, §. quidam recte, de liberis & posthum. Alexand. confil. 2. numer. 2. lib. 3. & ita intelligendum esse, omnes Senatores nemine dempto, non aliter, affirmarunt. Melius tamen & commodius erit pro hujusmodi subtilitatibus vitandis, aut parendi litigantium expensis, ut clara decreta concepiantur propere cavillationes excusandas, quæ ex verbis obfuscaris, & subtilissimi juris solent deduci, & alterari: multa etiam alia, quæ ad extrajudiciales spectant questiones, inferius dicemus.

Hujus sic expedita materia preparatio principia- 153 lis nostræ questionis resolutionis locum facit, an iudex Ecclesiasticus vim faciat, non deferens appellatio interposita à provisione cuiusvis beneficii, in qua parte negavam, nempe vim non fieri tenet Lancelot. Robert. (qui in hac diff. optimè & cum maxima claritate multis in locis loquutus est) de attent. 2. p. 12. limit. 4. n. 11. dicens, sic per Dominos de Rota, plures fuisse judicatum, quod quando institutio habet vim interloquitur, & sic quando extrajudicialiter efficitur (et suprad. per nos) appellatio non admittatur, ut vero quando definitivae pronuntiantur, & per sententiam celebratur, appellatio ab ea pendente, nihil esse innovandum, per eundem Lancelotum de attent. 2. p. 12. limit. 49. n. 3. & 5. & limit. 5. n. 14. & 15. & loquendo in institutione facta pendente appellatio judiciali, hoc est, quando proceditur judicialiter, ut fit attentata possessione, ipse Lancelot. 2. p. in prefatione n. 298. & 603. & sequentibus. Natta confit. 568. Calder. confit. 1. ut lice penden. & idem cum Lanceloto locis superioribus allegatis tenet Azevedus in Curia Pisa. lib. 2. cap. 4. num. 4. cum quibus hanc doctrinam optimè adeptus est notet. Perez de Lara de Capell. lib. 2. cap. 11. d' princ. dicens, quod à sententia lata in favorem alterius ex litigantibus, cui jubetur Capellaneis collationem fieri altero appellante, non possit sententia praefata, & in contradicitorio judicio lata executioni demandari. Secus autem quando provisio habet vim interloquitur, hoc est extrajudicialis, optimè & melius quam alibi præstatum distinctionem probat, explicat, & declarat Hieronym. Gonzal. famosus advocatus, in regula 1. de man. & alter gloss. 9. in annotat. à n. 27. nu. sequentib. & iterum inferioris à n. 203. usque ad n. 208. hoc itidem affirmat Cachus in institut. major. lib. 4. tit. 4. n. 67. Nicolaus Garcia de benef. o. p. c. 4. à n. 16. dicens institutionem præsentati factam pendente appellatione per alterum interposita à sententia ordinarii, & possessionem subfequantur, & præsentati instituto capitam, pendente appellatione judiciali, interposita ab institutione facta in sententia; esse attentatum, cum

tunc & iusta appellabilis sit, allegat in id Joann. Andr. Lapum, Domini. nu. 7. & Franch. in c. avaritiae de elec- 153 tione in 6. idem etiam probant Brededor. in tract. de appellat. 1. part. à quibus actibus titulo 20. vers. ab institu- tione præsentati, pag. 419. Marcus Anton. Genue- sis in praxi Archipiscop. Curie Neapol. c. 61. nu. 16. affirmans in dict. Curia esse receptam; quod ubi post sententiam est facienda institutio, ut fit attentata, quando pendet appellatio, per quos & Perez de La- 153 ra Lancelot. & Azeved. ita firmat Nicolaus Garcia lo- co relato num. 22. idem etiam probat Borgninus Ca- val. dec. 26. nu. 56. p. 3. & ejus additionator Brixian. in repertori. verbo, appellatio interposita, dicentes quod appellatio interposita à provisio, & institu- tione beneficii facta extrajudicialiter, nec suspendit exequitionem, nec impedit administrationem lice durante. Secus si judicialiter est facta, quia tunc admittitur, & causam suspendit.

Et loquendo in provisione beneficiorum facta per 153 sententiam, & contradictem, qua etiam declaratur, beneficium esse juris patronatus, ut possit quadam utrumque effectum appellari, post Lancelot. & alias Rota sententias, atque Doctorestenent Joan. Hieron. Cam- panill. diversif. jur. canon. rubrica 11. c. 13. n. 476. fol. 398. & ita plures tenuisse Rotam, firmat Marelc. var. lib. 2. c. 64. à n. 20. eandem distinctionem à Rota receptam esse, ipsam perfero; ipsamque hujusmodi in appellacionibus recipiens, vel non, & deducens attentat. quod oculis semper habere, ut in termi- 153 nis videre eff. per unam Zamoren. beneficii coram Cotta 20. Junii 1575. & alia Calaguritana beneficii 7. Maii 1574. coram Blanqueto. Compostellana parro- 153 cial. 9. Decembris 1592. noviter fuit resolutum in alia Calaguritana beneficii 18. April. 1603. & in alia etiam Calaguritana, de Ollavari. 28. Januarii, & 22. Martis 1604. quarum memini. Hier. Gonz. loco citato fuit n. 203. & iterum n. 28. quo loci dicit, in hac ultima decisione ipso informante, decisum fuisse, quod quando constitutione disponentem institutionem, quod præsentata à majori parte Capitularium, præsentato statu flat collatio, & traditio possessionis, de qua con- 153 stitutione fuit oppositum per quendam præsentatum, de quo ibi: cui per Rotam fuit responsum, ultra alias rationes, non excusans attentatum possessionem, & institutionem subfequantam, quia dicta contradic- 153 tio esse intelligenda, quando extrajudicialiter proceditur ad institutionem, non autem quando judicialiter, quia tunc appellatio emissa habet utrumque effectum suspensivum, & devolutivum. Ita ut ea pendente, vel termino ad eam proponendam, non possit fieri actualis collatio, & institutio. In modis facta foret attentata, & nulla, ut per eundem in dict. num. 203. & Do- 153 ctores supra citatos.

Ejusdem etiam distinctionis sequitur memini opri- 153 mè Marques. in tract. de commissionib. 1. p. c. 13. n. 90.

ut ab institutione extrajudicialiter facta appellationi emissa deferendum non sit. Secus autem appellationi interjecta ab institutione facta, & celebrata in forma judicij contradictorii, quia tunc ut licet deferendum est, & quidquid ea pendente fuerit attentatum, tunc ut nullum protinus revocandum, allegat Rotam dec. 33. de appell. in novis, & Achill. dec. 26. de appell. quia ita nuperim fuisse decisum per Rotam coram Domino Pernia in una Auriens. I. Julii 1596. testatur, al- legat etiam Lancelot. ad id.

Pariter etiam hanc doctrinam amplexa est Rota pluribus caufis, signanter in una Neapolitan. Capella- 153 nia de mensie Decemb. 1562. & in alia Calaguritana portionis, de Amarina 27. Julii 1575. quæ est dictio 6. 2. part. diversorum, & alias plures, quas allegat Nicolaus Garciadict. 2. tomo 9. p. c. 4. à num. 17. & ibi à n. 24. versiculo non refragatur uisque ad n. 26. alias deci- 153 siones

siones Rotæ ad literam refert, exp̄s̄e tenentes, Doctores & iura prohibentia appellationem à provisōne beneficiorum, & Capellaniatum procedere, & debet intelligi; quando extrajudicialiter in illa procedatur, sicut autem quando judicialiter processum est, quia tunc appellationem admittendam esse, & attenuatum facere, quæ decisiones præcipue allegate ibi, n. 25. alios extra jam à nobis citatos Doctores allegat, alias etiam decisiones plures Rotæ videre poterit per Lancelot. Robert. & Perez de Lara in locis superius allegatis, & plures alias Rotæ decisiones & Doctores pro hac distinctione adduxi p. c. 11. à n. 31. quos omnino vide; & testatur etiam Marescous var. resolut. lib. 2. c. 64. à n. 20.

161 Quam doctrinam & distinctionem, ut admittas, velim generaliter in omni, omniumque Beneficiorū, provisōne, collatione, confirmatione facta ad electionem, & institutione facta ad presentationem alterius, ut ultra Doctores proxime ita loquentes supra citatos, tenent Franchus in c. fin. de electione lib. 6. n. 9. & in d. cap. constitutis 2. de appellat. Sarnerius dec. 31. Guido Bonus dec. 104. & fuit resolutum in una Neapol. Capellaniæ de mens. Decemb. 1602. & Rotæ dec. 266. n. 1. lib. 3. diverso. & in dec. 6. cum seqq. part. 2. diversi. Lancelot. Robert. 2. p. 4. in prefatione, n. 725. & cap. 12. dīl. limit. 49. n. 1. Et per iteram, & ex supra relatis DD. id potest etiam colligi; & optimè animadvertisit Gonzal. d. gloss. 9. in annotat. n. 206. qui n. 207. redditimē damnat aliquos, præcipue Azevedos in Curia Pisana lib. 2. c. 4. n. 14. dicentes, aliud esse ad impedientiam executionem in confirmatione, & institutione, & aliud in collatione. Eundem etiam in hoc damnat Garcia d. 9. part. cap. 4. numero 26. maxime cum superioris probavimus, hoc in cap. in omnibus his casibus duplicitem etiam procedi solere, quandoque extrajudicialiter, quandoque vero judicialiter.

162 Isthac nostra resolutio omnino practicanda est, quemadmodum paſſim, & quotidie practicata vidi in hac nostra alma Regia Gallica Curia, in causis qua ad eam trahuntur per viam violentiæ; & sic etiam in terminis nostris questionis dicit Perez de Lara in d. ir. de annivers. & Capell. lib. 2. cap. 11. n. 8. quod si de facto Ordinarius exequitur suam sententiam latam super provisōne Capellaniæ, appellatione spreta, & causa feratur ad Regiam Cancellariam prætexta violentiæ auferenda; jubetur ab auditoribus, omnia reponi eo in statu, quo erant tempore prolatæ sententiæ; quem ad id referens, etiam sequitur Nicolaus Garcia proximè relato n. 27. ubi desuper etiam affirmat, quod superior ad quem appellatur, recovat omnia gesta, appellatione judicialiter pendente, ut attentata.

163 Et uterque, Lara, scilicet, & Garcia, ille n. 10. iste n. 29. reprobant Cevallos in d. q. 69. n. 31. qui dum in contrarium videtur se inclinari (ut supra ad princ. hujus questionis diximus) ex equo moverit, quod supremi Cancellariæ auditores diversimode declarare solent, adit pro delatione appellationis à provisōne Capellaniæ, modo vim fieri, modo vero nullatenus, ex quo quidem nulla arguitur contrarietas nostræ doctrinæ, & distinctioni. Enimvero, quandoque ad eam vehuntur causa hujusmodi retenta sua primævæ natura, & sic extrajudiciales omnino, quo casu nihil mirum, ut vim non fieri declarent, cum appellatione non suspendat, quandoque vero causa prædictæ accedit altera natura provisōnis, & sic judiciales omnino, & ideo vim fieri, non deferendo loquuntur, & salvando D. Cevallos dico, quod ipse nihil loquatur, quando provisō Capellaniæ facta est, vel mandatur fieri per sententiam; & in contradictorio iudicio, nec id ex ejus verbis colligitur, sed loquuntur generaliter, ut provisō fieri debet appellatione spreta, qui assu-

mendus est in hunc sensum, scilicet in provisōne Capellaniæ retinente suam primævam naturam, & sic quando est extrajudicialis, & ad hoc suadeo, cum alleger text. in d. c. constitutis 2. de appell. qui (ut diximus. & dicemus) loquitur in extrajudiciali provisōne. Opinionem tamen Cevallos falsam vocat Aloy. Riccius in præz. dec. jur. patron. dec. 229. n. 351. cum sequentibus, cuiuslibet quippe redditur, cum genericè, & distincione loquatur.

Et idem nec etiam debent obstat cetera quæ ad. 164 duximus pro contraria parte hujus questionis, non Lamber. dum dicti institutum posse pendente appellatione, ab institutione capere possessionem, quia est quid facti & effectus consequentes institutionis, cui respondent Azeved. Lara, Gonzal. n. 207. Garcia n. 20. dicentes, literam Lamberti esse corruptam; & ita à Rotæ in una Neapolitana fuisse declaratum, cum debet intelligi, quando institutio facta non habet vim diffinitivæ, sed fuit facta extrajudicialiter, & fini contradicere, ut colligatur ex his quæ ipse dicit ibi n. 26. quod casu appellatione tanquam ab interlocutoria non debet facere attentata. Pro quo etiam vide Aloy. Ricci. ubi proxime, & quæ nos 3. p. 2. c. 11. à n. 31.

Et ita etiam ad text. in d. c. constitutis 2. de appell. 165 dum dicit, appellatione pendente possessionem beneficii addeptam, non esse attentata, ut modo respondetur, loqui in extrajudiciali provisōne, quod latè tradit Lancel. de attent. 2. part. c. 4. n. 614. & 627. & c. 12. in prefatione n. 79. & præterim limit. 40. & 49. supra allegatus, & ultra eum Joan. And. Lazar. Domin. & Franc. in d. c. avaritia, Cuchus in infit. majori. R. 4. tit. 4. n. 67. Garcia d. n. 19. Hieron. Gonz. fin. p. 207. vers. & ad text.

Unum tamen utile adverte, quod scribit Lancelot, in supra dictis locis, & præcipue in d. 3. p. cap. 12. limit. d. 49. n. 4. Doctores huc de re loquentes, esse redicentes & intelligendos secundum terminos nostræ resolutionis, propter afferentes presentatam, electum, seu alias provisum beneficium, possit pendente appellatione à tali provisōne capere possessionem, & non esse attentata; intelligi debere in appellatione extrajudiciali, quando in provisōne extrajudicialiter processum est.

Hinc intelligenda veniunt, quæ ipse dicit Lancel. 166 loco proximè citato limitatione 40. gesta post appellationem quæ sunt consequtiva ad actus factos ante appellationem non esse attentata, nec ut alia revocata, cuius inter alia hoc exemplum reddit, quod inventa, & traditio possessionis effet actus consequtivus ad ipsam collationem, & electionem celebratam ante appellationem, quia ea ratione hoc fieri licitum esse appellatione pendente, dicunt Doctores ab eo citati ibi à n. 5. quia hoc est intelligendum, & prefati Doctores quando ipsa provisō beneficium facta est extrajudicialiter, quia tunc possit non suspendit per appellationem subsequitam, non autem quando judicialiter facta fuit provisō, quia tunc sententia non exequitur, sed per appellationem suspendit ejus effectus, quod ita hanc doctrinam intelligit & declarat expressè idem Lancelot. ibi à n. 10. & seqq.

Hujus tamen nostra questionis resolutio, & doctrina 167 traxit, cui dicta distinctione ineſt, licet iure communis generaliter procedat, & habeat locum in quorumque que beneficiorum collatione, institutione, electione, confirmatione, vel quavis provisōne: in parochialibus tamen fallit, in quibus speciali prærogativa, peculiarique ratione, ut animalium saluti melius consuleretur, noviori inductum est à sacrofausto Tridentini Decretu 24. de reformatione c. 18. ante finem versiculi nec prædicatorum examinatorum, & c. 29. constitut. motu proprio edita Pii V. sub 14. Kalen. Aprilis 1566. incipienti, in conferendis beneficiis, & sepe censit:

Sacra

Sacra Concilii Trident. congregatio, & Rota refolvit, ut in collationibus, & possessionum traditionibus Ecclesiæ Parochialibus, per nullam appellationem suspendatur, quomodo, nulla adhibita distinctione, an extrajudicialiter, an judicialiter sit processum.

Quod ita exp̄s̄e limitavit prefata doctrinam Hieronym. Gonzal. in d. gloss. 9. in annotat. n. 213. cum sequentibus, constituit regulam generalem, quod quando in provisōne beneficiorum proceditur judicialiter, appellatio habeat utrumque. Eam num. 208. limitat in Parochialibus, & specialiter declarat ipse in annotatione quam habet in margine, ibi, penes d. 263. ita (a collatione, vel provisōne judicialiter regulariter datur appellatio, nisi in causis declaratis usque ad finem, &c.) quorum casus prior est iste de Parochiali bus, qui habetur dīl. n. 208. & loquendo in provisōne Parochialis juris patronatus facta per sententiam, qua etiam declaratur beneficium juris patronatus esse, tenet idem, ut non possit appellari quod suspensus. Joan. Hieronym. Campanil. diversi. jur. canon. rubrica 11. cap. 13. n. 476. pariter & eodem modo Perez de Lara ubi supra dīl. l. 2. c. 11. qui postquam à principio resolvit permisum esse appellatiōnem, quando per sententiam diffinitivam jobetur fieri institutio, seu collatio beneficii, dicit num. 7. ex Trident. decreto, prædicta doctrinam non habere locum in Parochialibus, allegans ad id Rotæ decisionem 6. 2. p. n. 3. in novissimis.

Deinde probatur ex oīo quod licet quando appellatio prohibetur in odium aliquis, & atrocitatem criminis, sit pena, tamen quando prohibitus appellatio nis provenit ex natura causæ, ut in possessori, alieno, & in causis, tunc est privilegium inducitum ipsi caufa. Ita eleganter Bald. in l. observare n. 12. Cod. quorum appellat. non reci. sed privilegiū ita debet fieri interpretatione ut aliquid specialitatis contineat, cap. in his 20. de privilegiis. Holtiens. per textum ibi in cap. 11. nu. 9. de re scriptis. Anafatius Germon. in tractatu de indultis §. etiam si secularia numero 14. & ut aliquid addat juri communī, ut in simili dicit Purpuratus consil. 271. in fin. Socin. consil. 84. num. 6. verf. conformatur præmissa. Barba. consil. 44. nu. 9. in fine. Petrus Sard. decisione 123. numero 11. & probant textus in leg. 1. ff. ad municip. l. si quando, ff. de leg. 1. leg. fin. de constitutione Prince. l. si quando Cod. de officio. testament. & ubique gloss. & Doctores, no manes, & superfluum dicuntur, & omnis dispositio ita debet intelligi, & interpretari, ne reddatur superflua. Calstens. consil. 175. num. 4. volum. 1. Socius consil. 33. n. 14. vol. m. 1. Craveta pro gener. num. 46. & sequentibus, 179 etiam in materia stricta & penal. Baldus in cap. 1. de cap. qui cur. vend. Abbas consil. 32. column. 1. in fine volum. 2. Surdus d. c. 195. numero 1. plures allegant in consil. 127. numero 9. ergo cūm in Parochialibus iure communī, quando proceditur extrajudicialiter, appellatio non admittitur, & hoc noviter privilegio inducat Trident. & mores proprii, ut nulla in eis appellatio admittatur, debet intelligi ultra ius communis, & sic in casu quo alias admittebantur.

Aliter enim minimè posset verificari doctrina supra tradita. Doctribus, præcipue Lara dīl. cap. 11. n. 7. & Gonzalez dīl. gloss. 9. in annotat. n. 209. & item 180 rum 184. cum sequentibus, pro quibus est decisio Rotæ 10. numero part. 2. diversorum, & decis. 6. sub numero 1. & supra cum sequentibus part. 2. divers. Trident. dispositio. dīl. cap. 18. quod appellatiōnem esse speciale, quoad Patriarchales tantum, & ita nullo modo esse trahendam, nec intelligendam in ceteris beneficis simplicibus, quæ si in appellationibus judicialibus non loqueretur, idem utique continet, quod ius communis, & ita necessario trahi deberet ad alia beneficia simplicia, quod esset absurdum & non speciale.

Et facit ad propositum fieri in terminis, quod dicit Aretin. in consil. 106. numero 7. & 11. quod statutum prohibens appellati ab interlocutoria, puta, locum habeat, etiam quando ex iure communis permisum est appellatio, & dicit Negulianus de pignor. in 1. membr. 3. part. præ. numero 3. quod Agidiana continet a prohibens appellatiōnem in causis possessoriis, obtinebit enim, quando licita est appellatio, latè Surdos de cisione 161. num. 18. ubi dicit. quod etiam procedit in rescripto ex infinitis decisionibus, & doctrinis, quas Salgado de Protel. R. g.

B b ipse

290 De Regia Protect. vi oppress. appell.

- in se ponit in consilio 252. num. 24. & seq. ubi latissime. Addit quod dicit Bald. in l. 2. Cod. de appellat. quod si cœla posseflorii, in qua est prohibita appellatio, com-
183 mittatur appellatio remota, non poterit appellari in illis etiam casibus specialibus, quibus erat permisa, sed ea non obstante, ad exequitionem, & posseflorii traditionem deveniat; vim non facit, quam probant Doctores superius citati.
- 184 Ex qua ratione dicunt Joseph. Ludov. decif. 29. 24. Domina, n. 22. & 23. Joan. Baptista Ponta, tractatu de spolio. lib. 4. cap. 3. sub num. 42. fol. 305. Negusianus de pigno part. 3. memb. 1. num. 3. fol. 252. Pute. decif. 293. in causa Placent. sub num. 2. lib. 2. Contardus in l. un. in ampliatio. n. 121. Cod. si de moment. dientes, quod statutum prohibens appellatio in possessoriis, debet intelligi, ut illam prohibeat in casibus, quibus alias jure communi erat permisa, ne redderetur superfluum.
- 185 Et confirmatur, quia si clausula (appellatio remota) apponatur in rescripto possessori, operatur, ut nullatenus appellatur, etiam ubi alias appellatur in aliquo caeo speciali. Ampliat autem naturam possessorii, & removet obstatum, ut sic aliquid ultra ius communem operetur. Franch. in cap. parolal. 53. num. 12. in fin. quest. 17. de appellat. Contard. ubi proximè in ampliatio. numero 134. licet aliter intelligat Scaccia de appellat. quest. 17. limit. 6. memb. 7. numero 114. & sequentibus, & iterum quest. 17. limit. 6. memb. 6. sub num. 24. & 25.
- 186 Et denique hoc idem probatur ex resolutione illius questionis, de qua per nos infra 3. part. cap. 4. & per Hieronym. Gonzal. de alternat. gloff. n. 226. & supra, quod quando Ordinarius aliquem elegit ad Parochialem, cuius sententiam, seu judicium aliqua justa causa non fuit exequitus, & postmodum judex superior per appellacionem altero oppositore aditus, eam revocavit. Sed tunc suam secundam sententiam, quia sufficiens fieri collationem, posset exequitione mittere appellatio ab ea interposita non obstante, quia eadem ratio in ista secunda sententia ad executionem vigerat, quia in prima, quando non est exequita à primo judice Ordinario, cui rebus conducebat que late dixi infra 3. p. cap. 11. per totum. Vides igitur & in fortioribus terminis, prout est secunda sententia, quod appellatio non admittitur in Parochialibus emissis à sententia latata in contradictorio iudicio cum causa cognitione, & processu judiciali, quia (ut inferius probavimus) appellatio postquam legitime intimata est, beneficium facaret litigiosum, & ita ista nostra sententia, & intelligentia ad Concilium Tridentinum, & motu proprio Pii V. communiter practicatur in supremis tribunibus aditis per viam violentia, ut si alias servata est forma predicti decreti Tridentini, motus proprii, aliarumque Canonistarum constitutionum, ordine non omisso, & juridice ad Ordinarii processum esse inventiat; vim nullam fieri appellatio hujusmodi non defendo indistinctè declarat, & insuper pro hujus questionis nostra resolutione vide quampuiles doctrinas, & fundamenta adducta per Rotam, cuius deciso literaliter est apposita infra, 3. part. cap. 4. a. num. 67.
- Igitur in predicta questione, & limitatione tres sunt deducendae conclusiones, cum aliis tribus declarationibus pariter decudens ex resolutione à nobis tradita circa illam alteratam questionem, an quando prohibita est appellatio à causa principali censeatur etiam prohibita a gravaminibus incidentibus, & emergentibus, de qua nos supra hac 2. part. cap. 6. a. numero 32. ubi late. Ex quibus faciliter apparere refutatio ad nonnullae dubia, circa hanc materiam in discursu agitanda.
- 187 Prima sit conclusio, si in provisione quorumcumque beneficiorum simplicium, puta, collatione, electio-
- ne, presentatione, institutione, seu confirmatione, proceditur sui primæva natura retenta, hoc est, extra-judicialiter, appellatio ab his actibus, tanquam extra-judicialibus, emissis ab aliquo judex non deferens, sed ea non obstante, ad exequitionem, & possessoris traditionem deveniat; vim non facit, quam probant Doctores superius citati.
- Hanc conclusionem declara, seu extende, quod si in his actibus appellatio unum habeat effectum, devolutum scilicet, non suspensivum, pariter procedat, & habeat locum in his gravaminibus, quæ accidere solent in discurso ipsius provisionis, etiam si de qualificatis sint qualificata; gravamina vero, quæ vel habent vim diffinitivæ, vel continent damnum irreparabile, vel præjudiciale sint principali negotio, secundum Concilium Tridentinum, & ea quæ latè in ejus explicationem congettus sumus *supradicte* 2. part. cap. 1. nam hoc caeo prohibita appellatio in negotio principi ceteris etiam prohibita ab incidentibus articulis, probavimus latè in dict. c. 6. n. 1. distinctionis membro dicitur 2. part. a. num. 42. cum sequentibus, quia accessorium sequitur naturam cause principalis, & quia articuli cause ejusdem nature sunt, cujus est causa, & cum quid prohibetur, prohibitum censetur omne, per quod perveniret ad aliud, de quibus per nos late in dict. cap. 6. a. n. 42.
- Et illud magis præcipue urget, quia quando provisione est extrajudicialis, singuli eius actus, & articuli de per se sunt necessariæ extrajudiciales, & sic à nullo tanquam ab actu extrajudiciali appellatio emissa suspendit, & hoc optimè probatur in duabus decisionibus Rotæ, in declaratione secundæ conclusionis infra adducitur, in quibus ad judicandam appellacionem habere utrumque effectum, interpositam à quodam legitimo gravamine incidente in provisione cujusdam beneficii simplicis, sive necessarium, ut constaret, in provisione item esse introductam, & judicium formatum, vide infra à n. 192. ubi dictæ decisiones adducuntur. & n. 215. & supra.
- Secunda sit conclusio, generaliter ab omni provisione quorumcumque beneficiorum simplicium, in qua proceditur alterata sui primitiva natura, & sic judicialiter judicij forma servata cum contradicere & causa cognitione: appellatio interposita non deferens judex, vim facere, declarandum, & possessoris traditionem, omniaque reponenda in eodem statu, quo erant tempore appellacionis emissa, vel emittebantur, quam comprobant Doctores supra in illa questione adducti.
- Et istam conclusionem declara, quod cum à diffini-
192 tiva hoc in caeo sit admissa appellatio quod utrumque, minimè deneganda est ab incidentibus, seu emergentibus gravaminibus, quando, scilicet, sunt qualificata, vel quia vim habent diffinitivæ, vel quia damnum continent irreparabile, vel præjudiciale sint causa principali, quemadmodum in ceteris causis; secus autem quando qualificata non sint, secundum Concilium Tridentinum sezione 24. de reformat. cap. 20. textus in leg. 2. ff. de appellat. recip. leg. ante sententiam, C. quorum applicat. non recipit, & quæ late congettus sumus *supradicte* 2. part. cap. 1. Et hanc declarationem probant duas Rotæ decisiones, altera 265. libro 3. part. 3. divers. altera vero 227. part. 3. libro 2. divers. ubi appellatio ab incidenti gravamine, nempe, in iustitia denegatione termini petiti à quodam, oppositore eidem Capellaniæ, & sic beneficio simplici, & sic emissa à quodam gravamine irreparabile, & iusta, ac legitima in Rota fuit judicata appellatio, habens utrumque effectum, inquisitio & confiteo prius quod prædicta appellatio esset judicialiter, quia erat provisione processus judicialiter inchoatus, & lis introducita, cum esset editum propositum; & facta oppositione, & opposita legitima executione, quia erat in proximi-

Pars II. Cap. XIII.

291

proximiori gradu consanguineus ad Capellaniæ, allegando ad hoc Lamberti, de jure patratus, articul. 9. questione 4. princip. quem nos in id multis in locis superius citavimus, de quibus decisionibus mox est tractandum.

Tertia sit conclusio, à provisione Parochialium, five judicialiter, five extrajudicaliter procedatur; appellatio emissa judex non deferens, sed executionem sententiam mittens, vim nullam facit, cum hoc caeo appellatio non suspendat, ex dict. Trid. motu proprio, & Doctoribus ipsa, & ex infra dicendis.

193 Hanc conclusionem declara pariter, quo prima conclusione, ut cum sit prohibita appellatio, non quod utrumque effectum, sed suspensivum daturaxat, (ut mox apparbitur) minime admittenda est ab incidentibus, & emergentibus in ipsa provisione, five judicialiter sit five extrajudicalis, ex his, quæ resolvimus *supradicte* 2. p. cap. 6. a. num. 42. ubi diximus, quod quando appellatio prohibetur quod unum effectum tantum, censetur etiam prohibita ab incidentibus, seu emergentibus, cui adjectum nonnullas limitationes, quas hic repete potes. At vero quando in negotio principali appellatio prohibita sit quod utrumque tuco appellatio admittenda est ab incidentibus, seu emergentibus quibusvis gravaminibus, etiam non qualificatis, quia tunc quodcumque gravamen sit, jam est irreparabile per appellacionem à diffinitiva ex Concilio Tridentino sezione 13. de reformat. cap. 20. & nos late probavimus ibi 2. distinctionis membro à numero 8. ad quæ te remitto, & ita conferendas & conciliandas alias duas contrarias Doctorum opiniones, firmavimus ibi.

194 His sic propositis & declaratis conclusionibus, faciliter devenies in cognitionem difficultatum, quæ circa hanc materiam accident, quarum nonnullas in specie resolvam. Et primum ex his, quæ in hac tercia conclusione cum declaratione diximus cædendum est omnino à Hieronym. Gonzal. n. 223. & 224. quem similiiter reprobadis civitatis *supradicte* 2. part. cap. 6. a. n. 70. dum dicit, loquendo in Parochialibus, quod licet in eis non appetatur, poterit appellari à denegatione termini ad probandum, non admisso articulorum, & similibus gravaminibus incidentibus in causa, motus ex doctrina aliquorum Doctorum tenentium prohibitam appellatio in causa principali sic censeri prohibitan in incidente, à me cum aliis in d. cap. 6. hac 2. part. a. num. 70. & supra adductis, quos ibi procedere & intelligi dixi, quando appellatio in principali prohibetur quod utrumque effectum, aliqui vero loquantur in terminis aliquarum limitationum, quæ communis sunt omnibus negotiis, & causis à jure privilegiatis, respectu suspensivi effectus, quas ibi probavimus, scilicet in interlocutoria super legitimatione personarum, in ordinato processu, à defectu jurisdictionis seu aliorum defectuum, & militatutum, & aliis, quibus causis permisam esse appellacionem quod utrumque, diximus, etiam si principali causa prohibita sit quod unum devolutivum, nempe, ex nonnullis ex his Doctoribus, quos ipse Gonzalez citat absolutes, & indistincte qui omnino est reducendus ad terminos hujus conclusionis cum declaratione, ut etiam latius adnotavi iam in d. cap. 6. hac 2. part. a. n. 70. & sursum per muros numeros.

195 Ilud etiam liber declarare, in quo nimis variè & confusè loquuntur fuisse Nicolaum Garciam reperio, quomodo negata intelligatur, vel permitta appellatio à relatione examinatorum, & electione Episcopi ad Parochialem, in quo Nicol. Garcia de beneficiis 2. tom. 9. part. cap. 2. nu. 240. 242. & 246. hoc dividit in duas partes, scilicet in reprobatione, seu quavis alia relatione examinatorum, ut in illa sit per confitum prohibita appellatio quod utrumque effectum devolutivum, non autem suspensivum) ergo à reprobatione examinatorum non est prohibita appellatio quod utrumque, ut perferat intellexit Nicolaus Garcia *supradicte* n. 242.

Est desuper advertendum, quod cum in Parochialibus, non detur appellatio suspensiva, sed devolutiva daturaxat, provisus in possessionem missus interim pendente dicta appellatio coram superioribus ab ea amovendum non est, juxta dictam constitutionem Pii V. supra relatam, & notant Zerola, Cech. Genuensis.

Salgado de Protel. Reg.

B b 2 Gon-

Gonzal. ubi suprad., & Nicolaus Garcia num. 246. & idem dicens declaratio Concilii in dict. c. 18 super verb. poterit Ordinarius verificari Episcopus minus habet, & versiculo sequenti, pro quo facit elegans Rota decisione omnino videnda, quam adduxi infra 3. part. cap. 4. & nu. 76. usque ad finem, nu. 88. etiam si à judice appellationis contra ipsum sententia lata sit, qua revoeat primam, & judicium ordinarii, adhuc ista secunda non sit executioni demandanda, necejs virtute amovendus possessor pendente appellatione, ab hac secunda sententia interposita per ipsum emissa, sed sunt expectandas executoriales ex eisdem authoribus, & Gutierrez lib. 2. canon. question. cap. 11. n. 25. & prael. quæst. lib. 1. quæst. 146. & nos hanc latius & alias similes infra 3. part. commodiori loco examinabimus, nempe in cap. 4. & ita in terminis pluribus comprobans fundamentaliter determinavit Rota, ut restatur Far. decif. 537. tom. 2. 1. p. fol. 98. quan vide ad literam, d. cap. 4. num. 57.

202 Quibus proximum est, querere, an examinatoribus deputatis ad concursum Parochialis in relatione discordantibus, appellatio ab electione Episcopi habeat utrumque effectum, ita ut impeditio provisio beneficii possessionem. In qua partem affirmativam amplexus est Hieron. Gonzal. d. gloss. 9. n. 209. ad fin. motus ex sententia Sancte Congregationis, & per Flaminium Paris. de ref. l. 8. q. 9. n. 104.

Sed contrarium, eodem modo hujusmodi appellationem suspensivo carere, veriorem existimat, quoniam 203 Flamin. Paris illud ait duxit, in una Vicentina fuisse resolutum, in congregacione Concilii pridie Kalendas Septembri 1570. quod datur appellatio a mala electione, quam fecit Episcopus, quoties examinatores sunt discordes. Quod non sine magna difficultate potest pro sua opinione Gonzal. inducere, siquidem predicta Congregatio idem, quod motus proprius, sentit, quo disponitur; ut quomodo cumque detegatur mala electio ordinarii, appellatio detur, quod intelligitur de devolutiva, ut supra diximus, ita etiam ex eodem motu proprio dicit Joan. Hieronymus Campanil. divers. iur. canon. rubrica 11. cap. 13. num. 476. ad finem, dari ab Episcopis electione in Parochialibus appellationem, sed postmodum dicit intelligentiam quod devolutivum tantum, & hoc etiam loquendi modo utitur prefata Rota decisions Farinacci suprad. relat. num. 199. ibi, (à reprobatione dari appellationem,) quod devolutiva ibi declaratur, & sic praefata sententia Congregationis, ex quo alii non aperit; debet de devolutiva intelligi, non de suspensiva, & referri ad mentem juris, quam ita intelligentendo ait rationibus adductis, hanc partem contra Gonzal. defendit Nicolaus Garcia dict. 9. part. cap. 2. sub num. 247.

Imo potius inter examinatores discordes potissimum est arbitrium Ordinarii, ut videre est ex his quae ipse 204 Garcia ibi, sub num. 252. versic. cum autem ipsorum vota &c. non enim in culpa est ordinarius, si discordant, sed ex relatione sibi à quolibet facta, quod sibi sanctius sit, & rectius vatum fuerit, arbitrabitur; si enim teneretur spectare concordiam eorum, perpetua foret Parochialium vocatio, in maximum animarum, & divini cultus dispensandum, & periculum, ut diximus supra, & vix provideret beneficium aliquod cum spēans laboretur terminus sex mensum, datus ad perficiendum concursum, vel quatuor in reservatis ad significandum intra illos Romano Pontifici, juxta constitutionem in conferendis, d' Pii V. & sic provisiones passim ac quoadiu devolverentur.

205 Deinde disputatur, an dispositio Tridentin. d. cap. 18. & motus proprii, dum prohibent appellationem suspensivam à reprobatione examinatorum in Parochialibus, locum etiam habeat in Parochiali juris patro-

natus laicorum, quando unus solus ad eandem est à patronis presentatus, quo casu non haber locum concursus, ut alibi dicunt, an si iste reprobatus sit ab examinatorebus, possit ab hujusmodi reprobatione appellare quod utrumque, ita ut appellatio cauerat attentata. In quo partem affirmativam, scilicet, utrumque effectum operari, magis me moveret: quia iste ex presentatione sua habet acquitum ad Parochiale; & appellatio ab eo recipienda, sicut in habente gratiam informativam ad Parochiale, qui si reprobatur, & appellaverit, appellatio suspendit, ut probat Garcia de beneficiis 6. part. cap. 2. num. 76. Et quoniam in 207 appellatione ab uno duxit, presentato, & reprobat non viget ratio impeditiva, Concilii, & moris proprii disponentium, appellationem à relatione non impeditur executionem, & possessionis traditionem proviso, quia cum nullus alter sit in examine, nullus est provisus, & electus, nulli impeditur executio, inquit ipsa reprobatio, cum sit actus negatus, secum trahit executionem ex his que lib. & ceteri in leg. quod justit. ff. de re judicata, & omnes in cap. cum cœstante, de appellat. ac ideo nihil mirum, ut jus, quod habet ad Parochiale per suos & legitimos tristes consequatur, & pro hac doctrina faciunt plurimæ aliae, de quibus nos suprad. 1. part. cap. 6. à num. 33. & 3. part. cap. 13. à num. 74.

Et hæc opinio placet pariter Gonzal. in dict. gloss. 6. annotation. num. 187. ubi teflatur de Rotæ decisione ipso patrocinante, in qua fuit judicatum, talem appellatio causa tentatum, eadem etiam sequitur Nicolaus Garcia de beneficiis dict. 9. part. cap. 2. num. 245. & sic tenendum, videtur ex horum Doctorum & Rotæ autoritate, pro quo conduceant quæ nos latissime concessimus dict. 1. part. cap. 6. à. nu. 33. & 3. part. cap. 13. à num. 74. & seqq.

Quid autem si in provisione harum Parochialium peccatum sit in forma, in Concilio Tridentino, & motu proprio descripta, vel quia jus patronum contempnit fuit, vel quia alias in processu intervenit aliqua nullitas, an index vita faciat, non deferendo appellationi tunc emissa, à sententia vel provisione? In quo affirmative resolvō, quia nulla provisio pro infra habetur, & ideo nullam executionem meretur, justa l. 4. §. condonatum. ff. de re judic. & hanc limitationem extende etiam, & intellige in beneficiis simplicibus ex identitate rationis, de quo nos latius egimus infra 3. p. cap. 9. & ideo hic omittit, quia copiosè ibi tractatur, quibus casibus nulla redditor provisio tam in simplicibus, quam in curatis, ut tunc appellatione legitima reputetur.

Nune de aliis violentiis, quæ in appellationibus à

beneficiis simplicibus accidunt, tractemus; & imprimis an committatur ab ordinario non deferente interpo- 210

situ ab eo, qui ad examen vocatur. Et breviter respondetur, in hoc casu nullam vim esse, siquidem presentati, seu electi, vel nominati à quibusvis Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolica Nunciis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non institutur, nec confirmantur, nec admittantur etiam prætextu cuiuslibet privilegii, aut confuetudinis, etiam ab immemoriali tempore præscriptæ, nisi fuerint, prius à locorum ordinariis examinati, & idonei reperti, & nullus appellationis remedio se tueri possit, quoniam examen subireteneatur. Ita disponendo decrevit secum Concilium Tridentinum seff. 7. cap. 13. & obiter Nicolaus Garcia de beneficiis 9. part. cap. 2. n. 243. quod etiam intellige in Curatis, ex verbis Concilii ibi (ad quævis Ecclesiastica beneficia) & vide Cardinalis declarationem ibi circa v. institutur, &c.

Cæterum dubitatur, an à reprobatione examinato- 211 rum in beneficiis simplicibus appellationi emissa sit deferendum, tanquam suspensivum habenti. In quo Garcia

Garcia suprad. nu. 244. referens Gonzal. absoluere dicit sine distinctione appellationem utrumque habere effec- 212 tum. Sed Gouzal. in d. gloss. 9. nu. 184. cum f. qq. non magis in genere locutus est, liquideri cum decisione Rotæ 10. n. part. 2. divers. art. quod datur apud bellum à male relatione, & gravamine examinatorum in non approbando aliquem ex oppositoribus ad beneficium patrimoniale, & ad Tridentinum sessione 24. de reforma dict. cap. 18. versiculo nec prædictorum examinato- 213 rum, &c. respondet, prædicta decisio, ut procedat in parochialibus, non autem in beneficiis simplicibus patrimonialibus, quæ remanent sub dispositione juris comuni, & ideo nos, ut ab eo non recedamus, de quo in prima & secunda conclusione suprad. ad quos omnino hanc doctrinam reducere, & intelligere debemus, ut admittatur quod utrumque, quando propositio judicialiter, & in contradicitorio judicio sit, prout frequentius solent hujusmodi patrimonialia beneficia provi- deri, ab variis filiorum objectiones, exceptiones, & contradictiones in jus deducatas, aut quod unum & devolutivum duxit effectum: quando extrajudicialiter proceditur, juxta d. cap. constitutio el. 2. de appell. & alia, quæ ad primam conclusionem adduximus, quia 214 examen sui natura est actus extrajudicialis, ut in princ. huius capitis late probat. n. est n. 3. & n. 6.

Sicut alias ipse Hieronymus. Gonzal. ibi, à num. 80. nimis absolutè, & in genere dixit, admitti appellationem, & tamen decisio, quam allegat, limitate procedit. 215 Siquidem dicit ipse, quod si tempore vacationis unus ex filiis patrimonialibus esset absens in longinquis par- bus, Curia vel quovis alio loco remoto, ejus procurator, cuius nomine se opposuit, peteret fecula fraude terminum, dilationem competentem ad certorandum d. absentem, ut accederet possit personaliter ad examen in casu, quod ordinarius vel nolit, vel non possit remittere examen ad locum, quo absens debeat, alias appellabit: dictus ordinarius denegando expresse vel tacite ad ulteriora procedat, quod omnia gesta post dict. appellationem effet attenata, & nulla, prout resolution est in una Capellanice Conchensi. 18. Octo- 216 bris 1596. n. 12. & 3. & per totam lib. 3. p. 3. divers. in qua dec. fideo illa appellatione feci attenata, in provisione illius simplicis Capellanice, quoniam repetiere Domini de Rota, in secundo casu suffit littera formatum tempore appellationis, & item eos tam & introducam, & simul à legitimo gravamine prejudi- 217 ciali & irreparabili, ut expresse constat ex d. decisione. Quod iterum dixi Rota in alia decisione 227 part. 3. lib. 2. vers. cujus non memini Gonzal. ibi; qui quidem tacuit causam efficiens, quæ reddit illius simplicis beneficii provisionem appallabilem, & eundem ibi causæ legas a num. 175. cum seqq. quæ loquitur in beneficiis simplicibus, ut constat ex Doctoribus ab eo citatis, & declarat ipseme ibi n. 184. & seqq. excepto n. 187. quia ibi loquitur in parochiali speciali ratione, de qua nos suprad. & n. 183. quod potest etiam in parochiali intelligi, ut inferius latius.

218 Dubitatur insuper, si qui feme suo beneficio, aut præbendæ renuntiavit, & ob suum nimiam peritatem putat, maximamque Ecclesiæ utilitatem, vel aliam de- 219 munum justam causam moventem electorem; iterum ve- lit ad illud, seu illam eligere; an possit appellari, quoniam eligetur. Pro cuius resolutione breviter supponit, quod licet renuntiatis suo beneficio non possit ad illud redire, repetrere, nec regrefuisse dari, Craveta consil. 511. n. 4. & consil. 856. n. 12. consil. 959. n. 1. Jacobus Ermil. consil. 82. num. 1. & sequentibus, & consil. 100. num. 4. & consil. 21. n. 9. 11. 12. Gegas consil. 20. n. 10. M. noch. consil. 187. num. 87. volum. 2. Nava. in cap. accepta oppositione 7. n. 10. cum seqq. de resist. polia. Car. Paris. consil. 60. titul. 21. nu. 13. idem Paris. consil. 5. nu. 165. volum. 4. Rebuff. consil. 36. n. 12. Cephali. consil. 37. Salgado de Protect. Reg.

suspensione ab spiritualibus, quæ ligant animam, cuius non est natura nostra suspensi, cum ea obstante possit exercere omnia, divina officia ministrare, & recipere omnia sacramenta; & sicut hujus pallii suspensi, & à Pontificibus, quæ magis suspensioni ab officio vindetur adhaerere, & tamen suspenditur per appellatio-
nem legitimè subsequentem, secundum Panormit. com-
225 munita receptum in dīl. cap. ad hāc, primo notabilis, ita cūm p̄fata juxta in spirituali suspensione, cu-
jus violatio inducit irregulatorem, procedunt tantum ad nostram suspensionem minimè esse trahenda tan-
quam diversam, sicut nec ad illam, qua aliqui inter-
dicunt ingressus possessio agri, vel beneficii, vel collationis ejus, vel aliorum actuum, qui non tangunt ani-
mam, in qua appellatio legimus ejus effectum suspen-
dit, ut & omnes notant communiter in dīl. §. fin & d.
c. ad hāc. & firmant enim etiam Manuelis Rodriguez
latius, ac utilius Navarr. dīl. conf. 8. concludentes ap-
pellatione non obstante posse suffragium p̄stare.
226 His & illud accedit, si contra volentem votare in
Capitulo, objiciatur aliqua exceptio incapacitatis, vel quavis alia exclusiva à suffragio, propter quam
rejeciatur, ne tunc tempus labatur, quia foris pro-
bationes præ manus non sunt: inquit Azeved. in addi-
tio, ad Cur. Pif. lib. 2. c. 4. nu. 11. alios referens in
hoc casu, admittendum esse ad suffragium cum clausula; & si in quantum de jure valeat, nec nobe-
nitatione minoris partis, omnino exequendum esse: ut per
Ab. in cap. Cumana de electione. Cepola cauta 232 &
idem Azev. in l. 2. n. 12. & seqq. tit. 7. lib. 3. recopil. an-
227 ab eo quod facit, & decernit major pars Capituli ap-
pellationem emissa si non deferatur, vis fiat. Negative re-
spondent texti, in cap. 1. & cap. ex ore de iis, quæ sunt à
majori parte cap. ino non obstante, nec contradic-
tione minoris partis, omnino exequendum esse: ut in d.
cap. libi appellatione remota præ alet semper, & suum
consequatur effectum, quod à majori, & seniori parte
Capituli fuerit statutum, &c. (Et in d. cap. ex ore, ibi
nos attendentes, sibi de jure non potuisse competere, ut
228 per appellationem ob id interpositam, communem
ordinationem Ecclesiæ impedit) quod adē procedit,
ut etiam probatio iustificationis incōtinentis offeratur,
nisi obicit executioni, tres, & elegantes reddit rationes
Imola in d. cap. 1. colum. 1. & 2. & iterum in cap. 1.
cūm inter canonicas colum penult. in fin seqq. de elec-
tione, contra Innocent. in dīl. cap. 1. prior, quia in
extrajudicialibus non sūi objectus contradictionis vel
exceptionis legitima, etiam illius fuit oblati probatio:
quia extrajudicialia non suspenduntur appellatione,
tum etiam, quia cūm procedendum sit hoc casu ap-
pellatione remota tollitur facultas iustificandi appella-
tionem, per probationem oblati ad impedimentum:
tum etiam quoniam cūm sit interior præsumptio pro-
factus à majori parte, nihil oblit d. oblati, quas rationes
comprobans Azeved. in addit. ad Curiam Pif. lib. 2.
cap. 14. n. 12. sequitur etiam aliis ad citatus.
Sed quoniam in electionibus factis à Capitulo circa
beneficia Doctorialium, Magistralium, & similiūm-jux-
ta Bullam Sixti IV. & motu proprio Leonis X. quas
adducit ad litteram Nicol. Garcia de beneficis, 5. part.
cap. 4. à numero 168. easque optimè declarat, &
multa dubia frequenta circa eorum probendarum
electiones agitat, resolvit, & ideo te ad illum, & per
eum allegatos libenter remitto, quies id necessitas
fusdeat.

229 Unum tamen non omissam, de quo jam non parum
dubitari vidi, de controversiis occurrentibus circa elec-
tiones hujusmodi, nempe; an aliquis oppositor inhabi-
bilis, an concurrent in eo qualitates à jure illis requi-
site, gradus, seu etiam ordinis, vel aliqua alia exceptio,
seu subjectio, seu recusatio opposita contra personas
eligiendi, vel electorum, quis ad cognoscendum de eis,
pertineat

De confusione tamen non requiritur tacitus Evad. 240
gelionum, vel sacrarum Scripturarum, sed sufficit tacita s
eiuscumque libri, vel tabula, secundum glossam in
authentica iusquæ an. quod prefatur ab his, verbo quatuor,
& in § item sacra glossa 1. titulo de pace iura fir. Im-
mola in cap. clam contingat, de jurejur. Abb. in e. frater-
nitatis, verbo & adverte, & ibi Felin. versiculo in glossa fin.
Abb. in c. 1. fin. 2. de not. de jur. calum. Guid. Pa. 9. 35.
Jacob. Butr. in d. authent. sacra. puberum in 3. q. & ibi
Alber. Rosla. & ibi Bald. & Salic. 3. q. Ifernaria in §. item
sacra. Alber. verba in hac glossa & ibi Prepot. & Afflict.
num. 21. Anton. Gabriel lib. commun. conclus. tit. mino,
concl. 5. nu. 36. sequitur Simoncellus d. tract. de decre-
titib. 3. tit. 8. num. 188.

Quod seire, non parvi est effectus, nam cūm solet
frequenter appellationem emitte à declarationibus
hujusmodi habilitatis, qualitatis, & recusationis, ac similiūm,
& cūm pro eius delatione additur Curia supre-
ma, constituto de defectu jurisdictionis, qui facit nulli-
tatem recte declarant, vim fieri, & respondi, vel saltem
tertium genus.

37 Unum porro in hac materia scire est necessarium, in
quo pauci advocati erant conscientes appellationes,
quibus inferunt aliquas objectiones, crimina, vel de-
fectus contra personas eligendit, & electi, & se ele-
cti, non attenta, ino neglecta forma tradita à c. ut
circa 4. in ordine, de electione lib. 6. quia ita disponit ut
circa electiones, postulationes, & provisiones Ecclesi-
sticas, viam malitiae (prout est possibile) p̄cūdamus,
ne diutius periculosè vident Ecclesiæ, vel personarum
dignitatum, & aliorum Ecclesiasticorum provisio dif-
feratur, editio perpetua providemus: ut si quando
aliqui electionibus, postulationibus, vel provisionibus
se opponunt, proponendo aliqua contra electionis
postulationis, seu provisionis forma, aut personam
eligendit, vel electi, sive illius, cui erat provisio fa-
cienda, sive facta, & pròpter hoc contigerit appellari,
appellant in instrumento publico, leuiter super
appellatione confessis, omnia, & singula exprimantur,
qua in forma intendunt obiectare, vel personas, cor-
ram personis authenticis, aut persona, qua super hoc
testimonium perhibent veritati, corporali præstito
juramento, quod creditur ea, qua sic exprimit, esse
vera, & posse probare, &c.) qui infoper ad alia p̄gunt.
Eadem etiam continuo exp̄s renovatur, declara-
tur, extendit, & confirmatur alii pluribus canonum
decretis, est text. in cap. is qui 19. in cap. qui contra 20.
text. in cap. constitutio 41. de electione lib. 6. text. in elem.
constitutionem ut circa de electione, ejus etiam memini-
& decidens Rota decisione 261. de exceptio. Et 269. de
appell. in antiqu. Doctores communiter in l. 1. ff. lib.
& post Everard. & Doctores infra citandos, Nicol.
Garcia de benef. 3. p. cap. 3. a. n. 71. cum seqq. ubi plurim
alios allega.

38 Adeo ut p̄fatum juramentum de necessitate requiri-
tur, ut fiat corporali tacitu Evangeliorum, non autem
alteri satisti illius constitutionis forma, & intentio-
ni, ita exp̄s per jura probant communiter glossas,
& Doctores in eis Doctores etiam exp̄s, p̄cū-
p̄e Jaf. in l. 1. ff. de liberis & poth. gloss. in elem. 1. de
hæret. not. Anton. Corfeius in singularibus suis sing. 270.
Everar. in locis legali loco ad effectu eorum, sua simili
requiruntur ad ea, versiculo; hinc etiam est quod si ad va-
liditatem Ecclesiæ, &c. alias juramenta alteri p̄fati-
239 tum nullum est, & non valet, ut ultra supradictos pro-
bat gloss. 1. in princip. §. item sacra de pace juramento
firm. Bartol. in authent. sacra. puberum n. 7. Bald. n. 7.
Salicetus colum 2. & alii posteriores ibi sequuntur, C.
de rescind. vend. Anton. Gabr. commun. concl. lib. 2. tit. de
minoribus. concl. 5. à nu. 34. ubi latè declarat complures
ad id adducens e. laudabile, ubi Abb. in 2. nota. de frig.
& malefic. Simoncel. in tractatu de decreto lib. 3. titul. 8.
n. 187. ubi post alios dicit, de confusione hodie non
servari tacitum Evangeliorum, vel aliarum sacrarum
Scripturarum, ut statim dicimus; qui quidem, & Ant.
Gabriel latè prosequuntur hinc articulum, materialis
principiū respectu minorum iuramento firmantur al-
lienationes, ubi requiri de jure juramentum corporale,
ut Simoncellus ubi proxime.

Secundum limita ut p̄fata constitutionis forma tui 244
excusat in opponendis p̄fatiis defectibus, & cri-
minibus contra personas electi, eligendi, vel eligentis
aut formam electionis, ille, qui alias non astringitur
ad prefatorum defectuum probationem, vel quia sunt
defectus notiori vel resultante ex confessione partis vel
ex sententia, juxta text. in cap. fin. de cohabitatione cler.
& mulierum, vel quia alias legitime probati sunt, text.
in elem. constitutionem ff. sū ibi, probationem tamen
factam super his per adversarii confessionem, vel alias
legitimè non infirmat. &c. vel quando non oppo-
nenit, sed adversarii incubunt eorundem probationis
onus, ita probat Bonicentus in tract. de appellat. 5. in-
ter tractatus novissimorum Doctorum num. 26. versiculo
scire autem debet, & iterum & melius inferius vers. 4.
quero an sufficiat, ubi alios ad id allegat.

Nam cūm ad evitandas calumnias exceptions, 245
requiratur illa forma juramenti continentis, quod
sreditur

credunt ea, quæ si exprimunt esse vera, & se posse probare, &c. ut ex d. juribus constat, in supradictis casibus nimis cessare, quoniam licet forma specifica sit adimplenda, & non per aequipollens, juxta notata in l. ff. de liberis, & post. tamen quando forma requiritur propter certum finem, & certum effectum, sequitur finis, & effectus, per aequipollens satisfit formæ, & principali legis intentioni, ita tenet Rota apud Farinacum decisione 272, a num. 19, ubi plures authoritates adducit Flamin. Par. de resign. benef. libro 11, tomo 2, questione 12, a num. 35, usque ad 39, ubi infinitos allegat.

246 Aliam etiam limitationem deduces ex text. in dict. clem. constitutionem, ubi de materia apud repetentes, & glossam invenies, alias plures, & declarationes, seu annotationes ad prefata jura poteris exactius videre apud D. Bononitum in tractatu de appellat. per tot. qui integrerunt duntaxat continet hujusmodi appellations in beneficiis causis, ubi de materia multa invenies, ultra glossas, & ordinaries in d. juribus, ibid. Bononit. in quest. 1. versic. ad questiones igitur veniamus, resolvit post alios, quod si sic appellans omittit d. formam in casibus, quibus tenebatur ea uti, licet si intra terminum ad appellandum, non potest aliam appellationem iterato proponere, servando formam in ea, quia jam ex

148 prima adversario erat jus quacumque, juxta text. in dict. clem. constitutionem §. penult.

249 Nunc & illud, de quo jam vidi dubitari examinatus, an oppositor ad beneficium vacans, sive curatum, sive simplex, qui se intra terminum edictorum oppo- fuit, & dum intra illud voluerit ire ad se subjiciendum examinationi, ei legitimum impedimentum superveniet, ut locum examini adire non poterit, vel in itinere, vel ob aquarum inundationes, vel quia alias ei transitus fuit impeditus, puta, propter pessimam gravem infirmitatem est detentus, & is, vel ejus procurator petit dilationem ab ordinario, & a denegatione appellacionis emisit, an ei deferendum esse, omniaque postmodum subsequita, attentata reponenda; declarandum sit in supremo prætorio per viam aditio violentia, in quo breviter affirmative responderet.

250 Nam licet declaratio Cardinalium circa d. c. 28. Concil. Trid. sess. 24. de reform. in hac disponit Episcopos, vacante Ecclesia proposuit edita ex hoc capite, & infra decim dies quatuor comparuerunt, qui adscripti fuerunt juxta formam Concilii; sed in die pro concursu, & examine deputato, & ipsiis quatuor duorum comparuerunt, qui enanimi subseruerunt, & idonei reperti sunt; dubitatum fuit, an examen prædictum subsistat, ex quo duo alii adscripti non fuerunt examinati, congregatio censuit, subsistere, quia verba Concilii intelliguntur, quatenus veniant ad examen, alias in potestate unius esset nolle venire, impeditaque, ne ulterius procederetur, &c.

251 Tamen eadem Congregatio super eodem decreto, verbo per editum publicum, ita queret, an uno compareante, possit propagari terminus, & proponi aliud editum; Congregatio censuit, alio editum non esse propoundendum. Sed ille qui comparuerit, examini subiectus, & si idoneus repertus fuerit, eidem beneficium esse conferendum, nisi qui adscripti fuerint excusent se legitimo impedimento detinere, quoniam valent ad concursum accedere, tunc enim poterit Episcopus legitime terminem propagare, &c. cuius etiam mentionem fecit Nicolaus Garcia de benef. 9. part. c. 2. a num. 214.

252 Et in Concilium Compostellananum Provinciale actio- ne 2. decret. 12. loquuntur in provisione præbendarum Doctoralium, & Magistrorum, in hac disponit nullus tam ad electionem de eo faciendam admittatur, nisi ad examen predictos actus publicè fecerit, aut morbo sonitico labore, quem sufficienti testimonio coram

Episcopo aut ejus Vicario comprobaret teneatur. Igitur ubi adeit legitimum impedimentum, terminus competens, rotogandus est, quoniam legitime impedito non currit tempus, l. ut perfectius Cod. de ann. excep. Craveta conf. 271. col. 2. Menoch. conf. 38. n. 35. vol. 2. Criminal. conf. 21. n. 29. lib. 1. Ripa. in tra- tatu de pefle in 3. quest. 6. Hieronym. Previdon. in co- dem tractatu de pefle, versic. vidimus. Parisius conf. 43. colum. 1. vol. 4. Callador. decisione 1. de dilat. Caputaq. decif. 73. part. 2. hinc impeditus resigaturius propter legitimum impedimentum excusat à publicatione 254 facienda de beneficio ibi signato, Roma. conf. 43. Felin. cap. cum dilecti colum. 21. num. 13. de rescript. Sarnier. de publican. resig. questione 13. nu. 2. Rebiff. in eadem regula.

Et legitimus impeditus excusat à contumacia; si citatus intra terminum non ierit. Butr. in cap. cum dilectus nu. 26. de dolo. Boér. decif. 40. nu. 4. idem Boér. conf. 60. nu. 1. lib. 10. Pedem. decif. 20. Socin. junior. conf. 116. nu. 2. vol. 3. Bertran. conf. 15. nu. 12. vol. 2. non impeditus non dicitur negligens, c. quia diversitatem de concessione præbenda. Staphileus de literis gra- tia spec. tit. de variis modis. Baëza num. 53. & impe- dimentum excusat à mora. Alb. in trac. sua. q. 11. n. 1. Dueñas regula 199.

Ac idem propter impedimentum receditur à forma, 256

Paris. conf. 32. num. 11. 14. & 15. & conf. 43. num. 35. & 31. volum. 2. Cravet. conf. 12. nu. 2. Bursat. conf. 74. n. 253. volum. 1. nec impeditus videtur forma, ac legi contravenire. Jas. in l. si quis nu. 7. ff. de jurifd. omn. jud. Egid. Boff. in præl. crim. de carceribus fide- jussor. num. 47.

Igitur cum legitimè impedito omnia sint jura refer- 257 vata, ut ex citatis, & citatis appetat, secunda dilatione ei danda est, & hæc regulata per impedimentum, & ad id tantum, in quo in prima fuit impeditus, l. admonendi, verbo, quibus foliis, & ibi Jacob. & B. 2. colum. de jurejur. Alexan. ibi 3. nota. Butriga in cap. ultra teritum de testibus. Paul. Caltreri. in l. si ita stipulatus est ab te si verb. oblig. Bartol. & Alexand. in l. ff. de feriis Lastr. in c. quoniam contra, verbo dilatione de probatio. 258 quia tempus impedimenti non computatur in termino ex supradictis; ideo regulare est, ut dilatione brevis patiat appellacionem, cap. 1. de dilatione. Joan. Andr. in c. de dilat. Bartol. in l. ff. de re jud. Seld. in l. 2. C. de Episc. auitem. Bertach. in reperto. verbo, dilatione peremptoria intelligitur, vers. 14. & multo magis à denegatione ejus licita erit appellatio. Fulgos. conf. 165. Card. Tosc. conclus. 339. nu. 4. tom. 2. quibus addit. ea quæ dixi supra 2. part. cap. 1. Et quoniam cum ex consilio & motu proprio declarationib[us]que Congregationis 259 bus suprà; non si ad examen devenientium, nisi ita dum tempore termino editi, intra quem iste legitime impeditus mediante impedimento reperitur, ut forma consili peccatur ad ultiora procedendo eo excludo, de impedimento constituto, ac propterea nulliter, & sic licet appellare.

Et in terminis nostris questionis tentit Rota in una 260 Calaguritanæ beneficij de Branteville. 8. Martii 1604. ubi cum quidam P. se opposuerit ad quoddam beneficium parimoniale vacans, & accedens ad se subjiciendum examini, fuit prohibitus ingredi in civitate Calicat. ex prætextu, quod esset suspectus de pefle; & cum per suum procuratorem petere dilationem competentem, fuit ei denegata, à quo appellavit; & ordinarius ad ultiora procedendo conculit cuidam oppositori beneficium, ac eum in possessionem immisit; & cum dubitaretur, an dicta acta gesta post appellatio- nem essent attenuata, & nulla, fuit affirmativa resolutum; quam referens sequitur Hieronym. Gonzalez glossa. in annot. nu. 183. & ita etiam in hoc Gallico Se- natu vim fieri, declaratum fuit in quedam beneficio curato

curato de Nigran. Diceceps Tudensis, ex hoc eodem impedimento, de quo in decisione relata, & ita tenendum est, dum alias omnis omnino dolus absit, & fraus. 253

261 Quod declara, ut hæc resolutio procedat, dummodo sic impeditus revocationem prætendens, intra terminum edictorum si oppotuerit, ut conflat ex decisione, ibi, nisi, qui descripti fuerint, excusent se legitimis impedimentis, &c. ut constat ex d. constitutione motu proprio P[ro]p[ter] V. verificulo ac illarum etiam quarum collatio, &c. ut fui resolutum in una Toletana beneficii 28. Novemb. 1578. quæ est in imprimis decisio 481. pag. 1. divers. & traditum Flamin. Par. de resig. lib. 8. quest. 9. n. 107. Hieronym. Gonzal. d. men. alter. gloss. 6. n. 131. cum seqq. & suprad. nu. 111. cum seqq. & quando alicui actui gerendo, seu celebrando terminus oppositus est dilatio 255 à judice parti assignata, ita limitanda, & regulanda est, ut actus principalis tempeslive & perfecte celebretur, & ne pereat, ita probant eleganter Bart. & omnes, in l. ff. de glande legenda. Menoch. de arbitr. judic. dis- casu 118. num.... & probatur text. argumento in l. 2. §. omnes, & ibi Petrus de Su. ff. de judicis, & notat in Lgnoties, C. de precibus Imper. offer. Speculator tindu de dilatio, verificulo nunc videamus, verific. sed nunquid. & Bartol. in l. fin. de dilat. Bertachi. in verbo dilatio nova, verific. var. verificulo dilatio etiam, vers. 49. quibus addes que nos 4. part. c. 13. à n. 62.

Sed jam ille me invocat, qui jam transacto termino 271 edictorum se opponit, petens admitti ad examen, & concurrem, cum iam descriptis, tamen nonandum perfec- tum, & non admisus à denegatione emittens applicationem; an ei non deferatur, vnde fieri declaretur. Pro cuius resolutione unum suppono; quod ille, qui se opponit post terminum ab edito designatum, re tamen integra, id est, ante factum, & peractum examen, utique sit omnino cum descriptis admittendus, ut censuit sancta Congregatio in his verbis: An occur- rentiae vacazione beneficii in concursu providendi, ad quod intra terminum in edito præsumt plures sint oppositi, si dicto termino elapsi, alter supervenient re integra, debet admitti? Congregatio Concilii cen- turi, re integra, esse utique admittendum. Juxta quam, & alias Rotæ decisiones ita resolvit Hieron. Gonzalez de alter. gloss. 9. §. 1. n. 115. cum seqq. & post longam hinc inde disputationem, multa adducens ita pariter resolvit Nicol. Garcia de benef. 9. part. cap. 2. à n. 200. ubi ad literam referit decisiones Rotæ inherentes præ- 272 fatæ declarationi Congregationis, dicentes, ut ad hoc dixi. Parochiali Toletana tellatur Caputaq. d. decif. 72. p. 2. & ita etiam fuit resolutum in una Lucanen. Abbatie coram Thom. de Thans 16. Martii 1556. teste Petre decif. 8. sub rubrica de resolut. in integ. ex ratione scrip- ta, quia non dicitur quis aliquo modo impeditus, si im- pedimentum potest removendi.

267 Qualia autem ad hæc dicantur legitima impedimenta, vide text. in l. 2. cum suis ss. ff. si quis can. dict. l. qui comeatus, ff. de re milit. cap. fin. de elect. latè Mafcard. de proba. concil. 884. optimè per Menoch. de arbitr. cap. 118. per tot. melius & magis ad longum Flamin. Par. de resig. benef. lib. 11. nu. 2. q. 13. apud quos, quæcumque que sibi, circa impedimentorum materiam, inveni- ntes ad refectiōnem, ultra suprad. relatōs.

268 Cæterum circa predicta nota, quod ordinario in provisōne parochialium ob ejus, & animarum pericu- lum, & præcipue vacuum in mensibus reservatis im- pedito danda est dilatio multum taxata, & moderata, 273

principio questionis, tenet Nicol. Garcia de benef. d. 9. part. cap. 2. nu. 206. prope finem, eandem esse opinio- nem comprobat Gonzalez d. gloss. 9. in annot. nu. 183. qui pariter potest intelligi in Parochialibus, tum quia se refert ad gloss. nu. 115. ubi de his loquitur, tum etiam ex ratione modo tradita a nobis, & in hoc ca- commodius erit, tertium genus violentiae concedere, nempe reponendo attentata, & admittendo oppositorum, vim nullam esse; fin minus ita fiat, vim eius de- ferendum, ac reponendum.

Et pro perfectione hujus materiae circa illud, quod in secunda conclusione superius tradita, qua firmavimus appellationem interpositam in beneficiorum simpli- cium provisione, in contraditorio judicio & judicia- liter per sententiam definitivam facta, habere utrumque effectum: nunc queritur libet, an consuetudo in aliqua Ecclesia vicens, possit contrarium operari, ita ut debeat fusinari. Hanc questionem late tractarunt Lancelot. Robert. de attenta. 2. part. cap. 12. limit. 48. Gonzalez supra. à num. 211. Perez Lara de anniver. & cap. lib. 2. c. 11. nu. 13. Rota decif. 1155. 3. p. libr. 10. diversi. Nicol. Garcia de benef. 9. part. 4. n. 27. resolven- tes unanimitate, hujusmodi consuetudinem exequen- di sententiis virtute earum, & mittendi in possessio- nem Capellani, seu cuiusvis alterius beneficii simpli- cies, illos, in quorum favorem late sint, esse omnino validam, & tolerabilem, quam revera & de ea legiti- timè constitutit; quia tunc cessant attentata, & ita fuisse decisum in Rota, in una Pamplon. Parochiali 16. Junii, anno millesimo quingentesimo nonagesi- mo septimo, testatur Gonzalez supra, & in alia Compo- stellana, de qua Garcia d. n. 29, cum sit talis consue- tudo laudabilis ad evitandum praedictum, immensum Ecclesiæ periculum ex diuina vacatione, cap. si Apo- stolica 35. de præbend. lib. 6. cap. quin. fin. 6. c. ut circa 4. de electione lib. 6. cap. super defensu cum inter universas probationibus, item nec dictu Apostolorum est actus ju- dicialis. Rota decif. 82. & decif. 88. de appellatio. antiq. Hieronym. Gonz. de mens alterna. gloss. 9. in annot. nu. 22. & 23. Hinc est ut in difficultate propria parte sint, contrarie, atque diversæ opiniones, quas ad longum videre poteris per Lancel. Robert. de attent. 2. p. cap. 4. lib. pend. in prefatione n. 187. usque ad n. 107, ubi quin- que ad id referunt opinions. Illud tamen est apud om- nes indubitatum, ut per appellationem extrajudicialem impetracionem rescripti seu commissionis, & citationem ejus virtute legitime exequatam, & dicatur pendere, & res effici litigiosa, definitaque actus extrajudicialis esse, ut & haeceniam deducet ex his, quæ late ipse Lan- celot. post alias loco proxime citato a num. 28. cum pluribus seqq.

Adverte denique, quod cum actus extrajudicialis non dicatur nisi introducta, nec pendere, ut notant communiter Doctores in cap. de electione lib. 6. Lamber. de jur. pat. lib. 2. p. 2. q. 2. princ. art. 3. n. 3. & per totum. & art. 6. n. 3. Lancel. Robert. de attent. 2. p. 2. q. 4. in prefatione n. 275. post alios quos ipse allegat, & nos etiam di- ximus supra ad princ. hujus capituli, sic nec actus extra- judicialis, vel declaratio interrumpit praescriptionem regulæ de triennali. Puteus decisione 174. nu. 4. & 5. nec ullam aliam praescriptionem interrumpit demon- stratio, aut protestatio extrajudicialis. I. alienam. f. pro empore. cap. n. 11. lib. de præscriptio. ubi late Feli. n. 5. & idem Feli. in cap. illud sub n. 17. versiculo decimaquinta con- clusio codem titulo de præscriptio. Franciscus Bald. in tractatu de præscriptio. 3. part. 6. part. princ. quæst. 4. n. 18. & 19. cum sequentibus, ubi multi alii modis declarat Gonzalez supra. nu. 33. & 34. ex quo ego dum ali- quando in hoc tribunal dubitatum fuisset, an decre- tum ordinarium, quo utuntur supremi ejus auditores in adiumenta vi illata, sive in personis secularibus, sive Ecclesiasticis, sive in profanis, sive in spiritualibus, & Religiosis, ut videtur est de ejus natura apud Rodrig.

de annuis redd. lib. 2. cap. 17. cuius & mirificum, & longum libelum conficit doctrinam, & prudentissi- mus Licent. Alvarus de Paz de Quinones meritissi- mus olim hujus Regalis, & supremæ Curie Senator amplissimum postea in Vallisoletana Cancellaria Audit- tor, vel dum ipsius cognitio pendet, interrumpat praescriptionem; respondi interrogatus, quod non, ex proximè dictis, juncto eo, quod in prefato secreto non proceditur judicialiter, sed extrajudicialiter, per mo- dum extraordinariæ, & extrajudiciale definitionis, ut per Rod. supra, & Doctores ab eo citatos, & est notificum apud nos, & maxime quia hoc decretum nullum gerit praedictum, nec quoad possessionem, nec quoad proprietatem, ut ex ejus conceptione, detegitur ibi, consentia de no le molestar, &c. fin. per juvizio & de su de- recto, assi in possessione como in proprietad, & hoc jure utimur. Haecnenus de actibus extrajudicibus, alios autem nonnullos poteris videre in duobus his proxi- mis sequentibus capitibus.

292 Unum tamen obiter est notandum, quod ut memo- rable mirum in modum inutili, & exclamant Marant. & Vestrini statim citandi, quod in causis beneficiali- bus appellatio extrajudicialis vim citationis habet, adeò ut appellatus comparet coram judice ad quem, absque alia aliqua citatione, alias in ejus contumacia procedi poteri, in quo & non paucos decipi, spestantes, & imputantes iterum citari debere, ideoque in judicio sui copiam facere negleci, lis absque con- tradicione agitur, facileque appellans obtinet, sicut pluries si in Romana Curia decisum vidilis, testatur ipse Maranta in præx. 6. part. princ. versiculo & quandoque appellatur n. 258. & 279. fol. 150. eleganter post eum Ant. Cravet. in additio ad præxim. Vestrini lib. 3. c. 7. n. 4. post Abb. in cap. cùm sit Romana n. 10. de appellat. & per eundem Marant. Scaccia de appellat. quæst. 17. ampliat. 16. à n. 44. Philip. Franc. in c. bon. memoria. 51. sub n. 17. versiculo sed conclude sic, de appellat. Greg. Tholosa. tract. de appellatio. lib. 1. cap. 11. sub n. 3. ver- scul. 1. differentia fol. 86. & quod hujusmodi appellatio extrajudicialis in beneficialibus habeat vim citationis, & devolat easiam ad Curiam tenet Rota, teste Caputaq. n. 2. appellaerat n. 1. part. 1. Achilles Graffis decif. 14. petebat n. 2 de appella. & decif. 5. alias 231. ap- pellatio extrajudicialis n. 1. & 2. de appellatio. fol. 106.

293 Sarnerius de triennali q. 54. vol. 4. in fin. Gratian. obiter disceptat forens. tom. 1. c. 66. sub n. 38. ubi tractat, an & quando appellatio extrajudicibus inducat litis pendientiam, ex Sarnerio excipit appellations extrajudi- ciales in causis beneficialibus.

294 Quibus convenient, quod appellatio extrajudicialis non est propriè appellatio, sed provocatio secundum Innocent. in cap. cum sit Romana num. 1. & Abb. n. 21. in fin. & rursus ipse Abb. in cap. bona memoria 51. n. 5. & 8. Decius nu. 20. incondifferentia, de appellat. Cas- far. Contrard. in leg. unica limit. 15. nu. 3. Cod. si de mo- mento possit & ex hoc provocatio hec: sive appellatio extrajudicialis cum proponatur in judicio, causa non cepta, sed ante illam, ut suprà diximus, ideo dicitur provocatio ad causam incipientiam. Innoc. in dict. cap. cùm sit Romana 5. sub nu. 1. Abb. nu. 21. ad fin. Joan. Ferrar. tract. de appellat. cap. 3. n. 17. tom. 5. folio 64. & est velut prævia ad litem incipientam, ideo habet vim citationis, tenet Geminia, in cap. 1. n. 5. versiculo nota incidenter, de appellat. in 6. Gregorius Tholosa. tractat. de appellat. lib. 1. cap. 11. sub n. 3. versiculo prima diffe- rentia fol. 86. Scaccia de appellat. quæst. 2. nu. 34. n. 39.

295 & 49. ubi quod quando provocatur ab actu parti, appellatur ad judicem ipsius partis superioris; quando autem a judice extrajudicitaliter procedente, appellatur ad superioris ipsius.

297 Et iis adde, quod licet appellatio judicialis non in- terponatur à gravamine de futuro, sed de praeterito,

CAPUT XIV.

A decretis Ordinarii, putâ, super alienatione re- rum Ecclesiasticarum, donatione jurispatronatu- s, & similibus appellationi interpositâ, an si non deferat judex, vim faciat?

SUMMARIUM.

- 1 Decreta judicis sunt actus extrajudiciales.
- 2 Decretum super alienatione rerum, aut Ecclesiæ, aut minoris extrajudicitaliter absque alterius citatione, est extrajudicialis informatio.
- 3 Idem & in delegato, cui dirigitur commissio, ut se informet de utilitate ad alienandum.
- 4 Testes pro sola instructione judicis, & ejus animi mo- tu sine parti citatione possunt recipi.
- 5 Informatio pro iudicis instructione nullam habet for- maris iudicis.
- 6 Informationis summaria exceptio super infamia de- lectorum ad effectum relaxandi mandatum de persona- liter comparando, est omnino extrajudicialis.
- 7 Ad informationem pro instructione judicis, & ejus animi motu, testes non jurati recipiuntur.
- 8 Testibus non juratis potest credere judex deputatus ad conferendum beneficium cum clausula (si idoneum invenieris.)
- 9 Ex testibus non juratis informatur conscientia judicis.
- 10 Testes requiruntur jurati, si princeps mandat alicui, ut se diligenter informet.
- 11 Decretum super alienatione rei Ecclesiæ aut minoris, & super translatio, aut confirmatione aliquius actus, &c. est extrajudicialis.
- 12 Decretum judicis in quibus causibus sint necessaria, & quando in eis procedatur, remissive.
- 13 Extrajudicialis actus non recipit appellationem sus- pensum.
- 14 A decretis super alienatione, &c. appellationi non est deferendum, ut suspendat.
- 15 Ab insinuationis donationis decretis appellari non licet.
- 16 Ab insinuationis decreto donans appellare non potest.
- 17 Decretum in judicio est interlocutoria.
- 18 Decretum super alienatione, &c. non sunt interlocuto- ria, sed vim earum obtinent.
- 19 Decreta super alienatione, &c. nullius sunt præjudicii, sed semper intelliguntur absque tertii præjudicio.
- 20 Confirmatio non tollit defectum rei confirmata extra confirmationem.
- 21 Decreta super alienatione, &c. non impedunt, ut aliter possit contra eam venire.